

NOTAT

20. september 2021
Sag 2021-10072
2021-14338

Bilag 5.4: Indsats vedr. opfølgning på de regionale vækstteams' fyrtårnsanbefalinger

Udfordring

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse skal udmønte de 500 mio. af REACT-EU-midlerne, som regeringen har afsat til opfølgning på anbefalingerne fra de regionale vækstteams. Derudover har Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse i den foreløbige udmøntningsplan for 2021 afsat op til 95 mio. kr. decentrale erhvervsfremmemidler (DEM) til at investere i lokale erhvervsfyrtårne. Det foreslås, at der i stedet for DEM-midler anvendes REACT-EU-midler, så bestyrelsen udmønter i alt 595 mio. kr. REACT-EU-midler til fyrtårnene, jf. bilag 5.1.

Midlerne udbydes i åben konkurrence på tværs af de lokale erhvervsfyrtårne med et overordnet krav om geografisk balance i fordelingen af midlerne. Den endelige fordeling mellem erhvervsfyrtårnene fastsættes på baggrund af ansøgningerne fra de lokale konsortier og Erhvervsfremmebestyrelsens udvælgelse af modtagere. Der vil i udmøntningen være fokus på at sikre en geografisk balance i fordeling af midlerne og skabe gode muligheder for, at alle otte fyrtårne bliver realiseret.

Idet regeringen afsætter 400 mio. kr. fra de kommende EU-programmer til lokale erhvervsfyrtårne, skal bestyrelsen samlet set udmønte mindst 995 mio. kr. til indsatsen. Denne annoncering er derfor den første i en række udmøntninger. Der er herudover afsat 100 mio. kr. til udvikling af de regionale erhvervsfyrtårne under Fonden for Retfærdig Omstilling. Disse forventes at skulle udmøntes gennem et indstillingsberettiget udvalg.

Ophæng i strategien og rammeaftale mellem regeringen og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse

Udmøntningen af midlerne finder sted under hensyntagen til regeringens program for REACT-EU og *Aftale om opfølgning på anbefalingerne fra de regionale vækstteams*, som blev indgået den 10. september 2021 mellem regeringen og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. Programmet og aftalen sætter rammerne for, hvordan der følges op på anbefalingerne med de afsatte midler under REACT-EU.

Arbejdet med udvikling af lokale erhvervsfyrtårne sker også i forlængelse af aftalen mellem bestyrelsen og erhvervsministeren om strategien *Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023*, som blev indgået den 5. marts 2020.

ERHVERVSSTYRELSEN

Vejlsøvej 29
8600 Silkeborg

Tlf. 35 29 17 00
CVR-nr 10 15 08 17
E-post deb@erst.dk
www.erst.dk

ERHVERVS MINISTERIET

Baggrund og indhold

De regionale vækstteams afleverede deres anbefalinger til regeringen den 31. maj 2021. En uddybning af disse findes i bilag 5.3. Det foreslås, at der gennemføres en annoncering, som udmønter midler til opfølgning på anbefalingerne til udvikling af de regionale erhvervsfyrtårne.

Udviklingen af erhvervsfyrtårnene er langsigtede indsatser, som vil tage en år-række. Udmøntningen af REACT-EU-midlerne er et første skridt i realiseringen, som kan være med til at sætte indsatserne i gang og lægge sporene for fyrtårnene. Udmøntningen skal derfor både tage højde for behovet for hurtig igangsættelse af indsatsen på grund af tidsfristen for brug af REACT-EU-midlerne medio 2023 og samtidig understøtte en mere langsigtet indsats for at løfte ambitionerne i fyrtårnene, der rækker ud over perioden for REACT-EU-midlerne.

De erhvervsrettede aktiviteter, som skal gennemføres i regi af fyrtårnene, forventes at understøtte erhvervsudvikling og beskæftigelse med betydning for hele landsdelen. Væsentlige hensyn i udmøntningen er derudover at understøtte lokalt ejerskab og opbakning, hurtig igangsættelse og fremdrift, samt koordination mellem indsatser og aktører under de enkelte fyrtårne. Udmøntningen skal samtidig understøtte, at virksomhederne møder et enkelt og sammenhængende erhvervsfremmesystem, hvor aktørerne hver især løfter deres kerneopgaver og undgår overlappende ydelser.

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse ønsker i tråd med kommissorierne for de regionale vækstteams, at der tiltrækkes lokal medfinansiering til projektaktiviteterne samt private investeringer til hvert erhvervsfyrtårn for at understøtte bæredygtige og behovsdrevne indsatser med lokalt ejerskab.

REACT-EU-midlerne skal anvendes til aktiviteter med fokus på at følge op på anbefalingerne fra de regionale vækstteams til at fremme lokale erhvervsfyrtårne, og dermed fremme en grøn, digital og modstandsdygtig genopretning af økonomien. Der kan bl.a. arbejdes med omstillingsrådgivning, investeringsstøtte, iværksætter, kompetenceudvikling og kompetencetilførsel. Der kan ikke ydes driftsstøtte og støtte til køb af jord og fast ejendom, men der vil kunne gives støtte til investering i fx maskiner og udstyr m.m.

Da midlerne på linje med andre strukturfondsprogrammer er placeret i hhv. Social- og Regionalfonden, som hver især kan støtte forskellige aktiviteter, vil konsortierne i praksis skulle ansøge til en eller begge fonde afhængigt af de aktiviteter der søges støtte til. Det vil de blive vejledt om i ansøgningsprocessen, hvor vil blive lagt vægt på, at der søges som ét samlet konsortium.

Krav til organisering af indsatsen

Bestyrelsen skal inden for rammerne af aftalen med erhvervsministeren af 10. september 2021 om opfølgning på de regionale vækstteams beslutte, hvordan udmøntningen af midlerne til fyrtårnene skal tilrettelægges.

Det er afgørende med en stærk lokal forankring, som sætter aktørerne i de enkelte landsdele i førersædet og giver dem mulighed for at realisere de lokale visioner. Derfor lægges der – som aftalt i rammeaftalen – op til, at der stilles krav om, at relevante aktører går sammen i ét lokalt konsortium med ejerskab og forankring i den pågældende landsdel, som bidrager til vækst og udvikling i både land og by. Der kan tildeles støtte til ét konsortium for hvert erhvervsfyrtårn, hvor der i hvert konsortium er én ansøger, som har det samlede juridiske og økonomiske

operatøransvar for de aktiviteter inden for konsortiet, der er omfattet af ansøgningen.

Konsortierne har organiseringsfrihed, dvs. de bestemmer selv, hvordan og i hvilken form de organiserer sig, og de kan bestå af både lokale, nationale og internationale aktører. Der lægges vægt på, at konsortierne har en stærk ledelse og en kapacitet og sammensætning, der gør dem i stand til at realisere fyrtårnene over en årrække ved at udføre og medfinansiere anbefalingernes erhvervsrettede aktiviteter med internationalt udsyn og et højt teknologisk niveau. Konsortierne skal så vidt muligt sammensættes med en bred geografisk repræsentation fra den pågældende landsdel.

Hvis konsortierne ønsker at løfte aktiviteter inden for både Regional- og Socialfonden kræver dette, at der indsendes en ansøgning til hver af fondene. Det vil i sådanne tilfælde være muligt, at to forskellige aktører i samme konsortium bliver tilsagnsmodtagere på hver sin ansøgning, hhv. en Regionalfonds- og en Socialfondsansøgning. Såfremt dette bliver tilfældet, vil der blive stillet krav om, at der foreligger en klar samarbejdsaftale mellem ansøgerne, hvoraf det tydeligt fremgår, at det er ét samlet konsortium, der sammen står bag, samt at aktiviteterne er koordinerede på tværs af de to ansøgninger.

I den sammenhæng foreslås det, at Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse lægger vægt på, at konsortierne formulerer tydelige og ambitiøse målsætninger for indsatsen. Det forventes, at konsortierne forbereder forslag til at tage de første konkrete skridt i at realisere fyrtårnene samt identificerer de bærende elementer i en vision der kan bidrage til fremskridt teknologisk og erhvervsmæssigt i landsdelen.

Faktaboks:

Ansøger: En operatør, der indsender en ansøgning på vegne af det samlede konsortium. Operatøren står i spidsen for konsortiets ansøgning, underskriver tilsagnet om REACT-EU-tilskud og varetager implementering og administration på alle de økonomiske partnerses vegne og er dermed ansvarlig for projektets gennemførelse.

Konsortium: For hvert fyrtårn skal indsatsen løftes af ét samlet konsortium. Et konsortium er en aktørkreds, der har kapacitet og sammensætning, der gør dem i stand til at realisere fyrtårnene over en årrække. Konsortiet skal have en stærk lokal forankring og kan bestå af en række forskellige aktører fx centrale virksomheder, SMV'er, klynger, erhvervshuse, viden- og uddannelsesinstitutioner m.fl., som alle spiller en rolle i realiseringen af fyrtårnet.

Partnerskab: For hvert fyrtårn etableres der et partnerskab, som forventes at bestå af konsortierne, regeringen, bestyrelserne i de tværkommunale erhvervshuse og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. Partnerskabet skal bidrage til bredt ejerskab og fremdrift af den samlede fyrtårnsindsats.

Det bemærkes, at en række af anbefalingerne vurderes at være særligt omkostningstunge, ligesom nogle anbefalinger er mere presserende at komme i gang med end andre. Det foreslås derfor, at det skal være op til det enkelte konsortium at vælge, hvilke anbefalinger der søges om midler til at realisere med REACT-EU-midlerne, og at der samtidig lægges vægt på, at konsortiet beskriver, hvordan de samlet set påtænker at videreudvikle erhvervsfyrtårnet efter den indledende periode, dvs. efter medio 2023, herunder hvordan de planlægger at følge op på de anbefalinger, de ikke ønsker at realisere fra start. Det kan fx være gennem private investeringer eller ved på anden vis at tilvejebringe yderligere finansiering til at realisere de anbefalinger, som de ikke i første omgang søger midler til.

Koordinering mellem fyrtårnsindsatser og øvrige indsatser

For hvert af fyrtårnene etableres et partnerskab, som de vindende konsortier for erhvervsfyrtårnene skal deltage i. Partnerskaberne forventes desuden at bestå af regeringen, bestyrelserne for de tværkommunale erhvervshuse og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. Formanden for partnerskaberne vil være Erhvervsministeriet. Partnerskaberne skal bidrage til et bredt ejerskab til fremdriften af den samlede fyrtårnsindsats, herunder indsatser uden for konsortierne (bl.a. statslige indsatser) og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. Det skal understøtte en løbende lokal inddragelse og en stærk sammenhæng mellem konsortiernes arbejde og nationale virkemidler, der er nødvendige for at løfte den samlede ambition med fyrtårnene.

Erhvervsministeriet og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse vil løbende gøre status over udviklingen på tværs af de lokale erhvervsfyrtårne. Endvidere skal indsatserne koordineres med særligt Virksomhedsprogrammet og iværksætterindsatsen under REACT-EU, så de forskellige indsatser samlet set bidrager mest muligt til en grøn, digital og modstandsdygtig genopretning af økonomien, og der ikke gennemføres overlappende initiativer.

Effekter

For indsatser under REACT-EU-Socialfonden skal der leveres effekter i form af antal virksomheder, der modtager støtte, og antal deltagere. Resultaterne skal være i form af deltagere, der opnår færdigheder umiddelbart efter deltagelse.

For indsatser under REACT-EU-Regionalfonden skal der leveres effekter i form af antal virksomheder, der modtager støtte. Resultaterne skal fastsættes af det enkelte projekt. Der er således brede rammer for, hvilke effekter og resultater der forventes af indsatserne.

Centrale kriterier

Tabel 1. Forslag til kriterier for vurdering af ansøgninger til støtte til erhvervsfyrtårne

Vurderingskriterier	Uddybning
Effekt ift. realisering af fyrtårne (0-40 point)	<p>Der vil under dette kriterium blive lagt følgende til grund for vurderingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - I hvilket omfang det sandsynliggøres, at det ansøgende konsortium kan løfte vækstteamsanbefalingerne og realisere det pågældende lokale erhvervsfyrtårn, så det kan bidrage til vækst og beskæftigelse og til at udvikle en dansk styrkeposition, samt identificerer og iværksætter konkrete tiltag målrettet de bærende elementer i indsatsen og de centrale teknologiske fremskridt, der forventes skabt. - I hvilket omfang projektet formår at opstille en realistisk effektkæde, der sandsynliggør, at de gennemførte aktiviteter vil lede til de af projektet angivne effekter. - I hvilket omfang indsatsen kan skabe erhvervsudvikling med betydning for hele landsdelen. - I hvilket omfang der deltager private virksomheder i projektets aktiviteter som udtryk for, at projektets aktiviteter er relevante for private virksomheder og adresserer konkrete behov, der kan bidrage til udvikling, vækst og beskæftigelse i landsdelen og resten af landet.

Vurderingskriterier	Uddybning
Partnerskab, samarbejde og lokal forankring (0-40 point)	<p>Der vil under dette kriterium blive lagt følgende til grund for vurderingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - At konsortiet så vidt muligt er sammensat med en bred geografisk repræsentation, som demonstrerer lokalt ejerskab og opbakning. - At partnerkredsen har en stærk ledelse og effektiv samarbejdsmodel, og at der deltager relevante lokale, regionale samt nationale aktører, som har den nødvendige faglige og organisatoriske kapacitet til at løfte anbefalingerne samt til at udføre og investere i anbefalingernes erhvervsrettede aktiviteter. - At der indgår privat medfinansiering; det vægtes positivt, hvis der indgår mere end de 15 pct. privat eller offentlig finansiering, der er krav om. Det vægtes ligeledes positivt, hvis der derudover tilvejebringes private investeringer, som bidrager til at løfte anbefalingerne eller på anden vis udvikle erhvervsfyrtårnet.
Forenkling og sammenhæng (0-20 point)	<p>Der vil under dette kriterium blive lagt følgende til grund for vurderingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - I hvilket omfang projektet tager udgangspunkt i eksisterende strukturer i erhvervsfremmesystemet og ikke etablerer overlappende strukturer eller skaber overlap i opgaveløsningen. - At projektet er koordineret med og ikke overlapper med eksisterende relevante nationale og decentrale initiativer som fx virksomhedsprogrammet, og ligeledes sikrer sig koordination på tværs af fyrtårnene.

Potentielle ansøgere

Der kan være mange relevante offentlige såvel som private parter, der kan ansøge om tilskud. Det afgørende er, at ansøger i partnerskab med andre relevante aktører har de fornødne kompetencer til at udvikle det pågældende lokale erhvervsfyrtårn, herunder løfte den/de konkrete anbefalinger, og at der står et konsortium bag ansøgningen.

Økonomi

Der er afsat op til 595 mio. kr. fra REACT EU-programmet til opfølgning på anbefalingerne fra de regionale vækstteams. De 595 mio. kr. er fordelt med 495 mio. kr. fra Regionalfonden og 100 mio. kr. fra Socialfonden. Støtteprocenten i projekterne foreslås at være op til 85 pct. af de godkendte støtteberettigede udgifter.

(REACT-EU Socialfondens akse 6)	(REACT-EU Regionalfondens akse 6)
100,0 mio. kr.	495,0 mio. kr.

Videre proces

Hvis bestyrelsen godkender idébeskrivelsen, vil en annoncering til opfølgning på de regionale vækstteams anbefalinger til erhvervsfyrtårne blive offentliggjort den 1. oktober 2021.

Ansøgningerne forventes behandlet på bestyrelsens møde den 2. februar 2022.